

Relliscada, però menys

- De cara a l'exterior, és més negativa per a Espanya la crítica interna que l'anunci de retirada de Kosovo

FRANCISCO VEIGA*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 27.03.09

Arran de l'enrenou per les declaracions de la ministra Carme Chacón corre el comentari que Espanya hauria d'haver retirat les tropes de Kosovo fa un any, quan es va produir la seva autoproclamada independència, que Madrid no va reconèixer. Però aquest argument és, simplement, trampós. El febrer del 2008, George Bush encara era a la Casa Blanca i aquest gest hauria implicat dues bufetades i a la mateixa galta al llavors president nord-americà, quan faltaven tan pocs mesos perquè se celebressin unes eleccions que podria haver guanyat McCain. A més a més, ja s'havia armat prou enrenou, intern i internacional, amb el fet que el Govern espanyol refusés reconèixer la independència de la petita república i base nord-americana als Balcans. Recordem, a més a més, que tot això passava al voltant de les eleccions al nostre país. Definitivament, no hauria estat el moment d'anunciar la retirada de les tropes.

ARA ÉS UNA bona ocasió. Entre altres motius, perquè ha passat un any decisiu per avaluar com evoluciona la jove república-base. I resulta que només una tercera part dels països sobirans del món han reconegut l'utoproclamada independència. D'acord que van liderar aquesta maniobra les potències occidentals, encapçalades per un Bush entossudit a organitzar una neoguerra freda que distraigués dels desastres a l'Iraq. Però uns altres també poderosos i democràtics, com l'Índia o l'enorme Brasil de Lula da Silva, que és occidental, democràtic i més progressista

que alguns països europeus, continuen sense reconèixer la independència del minúscul Kosovo.

Per tant, compte amb arguments que amaguen plantejaments reaccionaris. El 8 d'octubre passat, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar per majoria una resolució en què s'exigia que la Cort Internacional de Justícia emetés la seva sentència sobre la legalitat de la proclamació de la independència per Kosovo. Aquest fet en si mateix va ser un fenomen extraordinari, un dels escassos contraatacs contra el poder de les grans potències a l'ONU, implantat a l'Assemblea General. Només per això, els que acusen el Govern espanyol de "provincianisme" per no seguir el camí dels grans en l'afer de Kosovo, semblen ara, amb la boina ben calada, uns simples venedors de l'estampeta. I, per si faltés res, en aquest primer any d'independència kosovar també s'ha pogut constatar que la sobirania no té per què ser la vareta màgica que ingènuament se suposa: la situació econòmica de la nova república segueix sent, com a mínim, calamitosa. Davant d'aquesta dada, seria abusiu suposar que la mera presència de tropes internacionals a la zona és una garantia perquè el país kosovar tiri endavant. En realitat, el que ensenyen gairebé 20 anys d'operacions d'intervencions suposadament humanitàries és que els països sota tutela internacional i amb tropes al seu territori, han empitjorat o, almenys, segueixen paralyzats com a estats viables.

Aclarit tot això, passem al ressò de les declaracions de la ministra a Kosovo, el dia de sant Josep. El secretari general de l'OTAN, l'holandès Jaap de Hoop Scheffer, se les va prendre bastant malament. És el mateix home que només va poder defensar verbalment la díscola Geòrgia el mes d'agost passat quan el seu president es va llançar a l'estranya aventura

èpica d'enfrontar-se a Rússia. Però, recentment, l'holandès es va haver d'empassar la decisió de restablir les bones relacions entre l'OTAN i Rússia. La veritat és que l'Organització Atlàntica no n'encerta ni una en els últims temps: no oblidem que malament que van les coses a l'Afganistan. No és gens estrany que, amb tants nervis, a Brussel·les hagin sobreactuat davant l'anunci de la retirada espanyola de Kosovo.

Per la seva banda, la reacció de Washington ha estat de desconcert, producte d'una encara desconcertada presidència, molt recent a la Casa Blanca i bolcada a pal·liar la crisi econòmica, però que compta amb el mateix secretari de Defensa que servia Bush. ¿S'adonen del que hauria significat retirar les tropes de Kosovo el febrer del 2008?

PER ACABAR, a Espanya mateix la polèmica ha estat molt atuada per alguna premsa, de l'oposició externa i interna al partit del Govern, que s'està acostumant massa a donar oxigen a campanyes polítiques. Amb la ressaca de la recent dimissió del ministre de Justícia, les plomes es van tornar a escalfar amb Chacón. Però sense tanta soflama com s'ha sentit i llegit aquests dies, la perspectiva sobre el que ha passat a Kosovo hauria estat més ajustada a la realitat. Defensa i Afers Estrangers són dos ministeris d'interès estratègic per al Govern, estretament coordinats des de la Presidència. I aquestes tres institucions mantenen les seves formes de contacte permanent amb la resta dels països. Sempre hi pot haver fallades o desavinences, però, cara a l'exterior, la cacofonia de les crítiques ha donat una imatge del país molt pitjor que la suposada relliscada de la ministra.

Professor d'Història Contemporània d'Europa Oriental i Turquia de la UAB